

III. évfolyam, 85. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - 3 korona
Egyes szám ára - - 8 fillér.

Telefon szám 6.

HATÁRŐR

UJVIDÉK

1907. július 31, szerda

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, Ferencz József-tér

Kéziratokat nem adunk vissza

Megjelenik szerda, péntek
és vasárnap reggel.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Csak a torka véres.

A Határőr részére írta: Kalmár Antal.

Igen, igen, a kiegyezésnek nincs már más baja — csak még a torka véres. Az a kiegyezési komplexum, amelybe a magyar nemzetnek még a mennyország-beli üdvösségét is be akarná gyömöszölni az osztrák, még mindig nem telt meg, s nem elég, hogy abba senki hájánál fogva tömi bele a jegybank és a kvóta kérdését, de ezek és a kiegyezés között még *jogcím* is követel az osztrák. No már az igaz, hogy talán még a karikagyűrűnek is van határa — de az osztrák impertinenciának nem volt, nincs, és nem is lesz határa soha. De talán jól is teszi, mert hiszen látott-e már a világ olyan bolond tehénpásztort, aki a magától kínálkozó fejős tehenet meg nem fejné?

Mi azonban mégis kérjünk: mi féle címen tartozik a vámkiegyezési kérdésekhez a jegybank és a kvóta kérdése? De azt is kérdezzük, ha nem akarunk 1910-en túl közös jegybankot: akkor mi szükség van a tárgyalásra? Nekünk minden tárgyalás gyanús, mert tudjuk hogy ezeken a tárgyalásokon szokták legtöbbszörre a magyar nemzet jogos követeléseit hol szekercével lefaragni, hol meg egyenesen lebunkózni. Mi tudjuk azt, hogy a vámsorompókkal védett önálló vámterületek tiz esztendő mulva való fölállítására a legeslegnagyobb garancia az 1911. januárius első napján életbelépő önálló magyar jegybank. Ameddig nekünk nem lesz magyar jegybankunk: addig nem lesz önálló vámterületünk se, — bár hogyan is kössük

az ebet a karóhoz, mert ha kénytelen-kelletlen el kell fogadnunk az érvelést, hogy a gazdasági nagyobb rázkódás elkerülése miatt meg kell teremtenünk Magyarországon az *előfeltételeket* iparban és pénzben: úgy ez az előfeltétel a pénzügyek terén csakis a magyar hitelviszonyok legfőbb szabályozója: a Magyar Nemzeti Bank lehet. Ettől tehát nem tághatunk senki isten fia kedvéért, s a bennünket ért annyi csalódás után reményeinknek összes horgonya a magyar jegybankban pontosul össze. Ha tehát ezt is föladják: akkor csakugyan elmehetünk oda, ahol a part szakad!

Igy állván a dolgok mivolta, Wekerle egyetlenegy szóval elintézheti Beck urral a dolgot: vissza! Egy pohár egy dikció, s minthogy az önálló vámterület dolgában az osztrák örömpoharat már kiittuk: Beck urnak nincs joga tovább dikciózni!

Még könnyebb a dolgunk a kvóta ügyében. Mit akar Beck úr a kvótával? Föl akarja talán emelni az osztrák kvótát, és le akarja szállítani a magyart? No arról ne beszéljünk, hogy a nap nyugatról is fölkelhet — ellenben arról beszélhetünk, hogy a kvótának a kiegyezési tárgyalásokba való bevonását egyenesen törvénytelennek tartjuk, még pedig nagy törvénytelenségnek. A kvóta fölött való egyezkedések Deák Ferencz törvénye szerint nem tartoznak sem a magyar, sem az osztrák végrehajtó hatalmak hatáskörébe, mert a kvóta fölötti alkudozások egyenesen a törvényhozó hatalmak jogkörébe tartoznak. A kvóta-deputációk mellőzésével nincs hát joga Becknek az egyezkedési

tárgyalásokba a kvótát is belevonni. Ez éppen olyan „noli me tangere” — mint az átmeneti korszakban a sérelmes hadseregbeli dolgok, ezekhez nyúlni nem lehet a paktum szerint, a kvótához pedig nem lehet nyúlni a törvény szerint. Minthogy pedig a törvény is van olyan erős, mint a paktum: Wekerlének egyenesen kötelessége a törvényt oda dörögölni Beck úr orra alá.

Azonban más kutya van itt a kertben. Beck úr nem akar a kvóta százalékhöz hozzá nyúlni, hisz úgy is tudja, hogy e tekintetben évenként nem többel csak husz millióval van Magyarország megzsarolva, hanem a másik húsz milliót, ha nem harmincat kerülő úton akarja Magyarországon bevasalni. Hogy-hogy? Micsoda osztrák huncutság már ez megint? Hát bizony ő azt akarja, hogy a közös vámbevételek ne fordítottassanak többé mint eddig a közös költségek fedezésére, hanem az új tiz esztendő közös vámterületi éra alatt mind-egyik állam, tehát Magyarország külön és Ausztria is külön megtartja a maga vámbevételét, a közös költségekhez pedig mindegyik állam a teljes kvótával járuljon hozzá. Minthogy azonban Ausztria félkörben keríti körül Magyarországot; s minthogy így a Magyarországra jövő árúk is az osztrák határon vámoltatnának el; s minthogy végül az osztrákok a mi határainkon vámot nem fizetnének: ennél fogva a kettős monarchia összes vámbevételei 9/10-ed részben az osztrákok vámpénztáraiba folynának be. Az úgynevezett pénzügyi vámok kivétel nélkül, s csak az iparvámokból kapnánk mi valamelyes koldus falatot. Magyar-

A harisnyakötő.

— A Határőr eredeti tárcája. —

Írta: Benda Jenő.

1.

Szép volt, mint egy bájos, hangulatos, izgató költemény. Rózsaszínű selyem szalag, tündöklő fényes, simulékonyan puha. Ezen — mintha kiterjesztett szárnyakkal pihenő lenge pille volna — egy tündöklő ezüst csatt. Ilyen volt az a harisnyakötő. Egy szép, finom urinő harisnyakötője.

2.

László imádta a szép finom urinőt. Esengett utána, előbb tiszteletteljes távolból, azután tiszteletlen közelségből. A finom urinő kacérkodott vele, ugratta, azután kikacagta — végül azonban mégis meghallgatta. Rendszerint így cselekednek a finom urinők.

És egy szép napon László végre is meglátta a suhogó selyem szoknyák rejtegetett, bájos rabját, a finom költőit, lenge harisnyakötőt.

3.

Gyönyörű szép nap volt ez. Szenvedélyes, tobzódó szerelmi ünnep. Egy hideg és ködös, kellemetlen téli délután jó melegre fűtötték a kedves kis garzon lakást, szigorúan berumozott forró teát ittak és sokat csókolódtak. László mámoros volt a nagy örömtől és elragadtatástól, hogy ime, végre is övé lett a szép finom urinő. És mint a jó gazda, amikor új birtokot szerez, külön megcsodált, külön értékelt mindent, ami erre való. A nő szemét, a nő alakját, a nő haját a csipkés fodrokat, a gyönyörű selyem ruhát, s mindenek felett a bájos, hangulatos harisnyakötőt. Reszkető kézzel megsimogatta a forróságtól kicserepesegett ajakkal megcsókolgatta.

És mondta mosolyogva kedvese, a finom urinő:

— Ha annyira tetszik, tudod mit? az egyik felét neked adom! Az egyik felét te viseled, ennek az órának az emlékése, a másikat én. Nesze! És gyűrű helyett szenvedélyes szerelemre így jegyez el bennünket egy pár megosztott harisnyakötő.

4.

Igy lett Lászlóé a finom költői és lenge harisnyakötőnek az egyik fele. És különös bizsergő gondolatokat ébresztett benne a kis frívól, mihaszna jószág. Mintha saját előkelő, bájos egyéniségéből ajándékozott volna neki egy darabot kedvese, a finom urinő. Arra a másik harisnyakötőre gondolt, amelyik régi helyén van, a legszebb asszony lábán, csipkék, fodrok, suhogo selyemneműek édes bőrtőnében. S ilyenkor mindig átmelegedett, erősebb áramlásba fogott a vére s gögös önértet töltötte el szívet:

— Enyém, az én kedvesem, a finom urinő!

5.

És büszkén ment az utcán és önhitt lett és krakéler. Ezt tette vele a frívól kicsinyke, mihaszna harisnyakötő. Ugy vélte, joga van hozzá, mert sok millió férfi közül éppen csak őt, a karcsu, a vállas, az erőteljes barna fiut választotta kedveseül a finom és szép urinő. Egyedül csak őt és senki mást.

Ugyanazért mélyen lenézte az összembe-
riséget s különösen lenézte barátját, Simont,

„Waltham“

A LEGMEGBIZHATÓBB
ZSEBÓRA
KIZÁRÓLAGOS ELÁRUSÍTÓ

Regényi István

ÉKSZERÉSZ, ÓRÁS, LÁTSZERÉSZ, VÉSŐK. Legnagyobb raktár arany,

ezüst és drágakő ékszerekben, látszerészeti, oikkekben legdusabb
ohinal ezüst raktár.

ország ezen a címen évenként harminc, de negyven millióval is megkárosodnék.

No lám, mit ki nem talál még az osztrák, ez a bitang fajzat, akit az isten szopós korában fojtott volna meg! És még Beck le mer jönni hozzánk, és mi nem fogjuk a botnak boldogabb végét, amivel kikergethetnénk Magyarországról gránicán kívül!

De ez még mind nem elég az osztrák szemtelenség fontján, ráveti meg a junktimot is. Hát ez mi fán terem? Azt akarja az osztrák, hogy ha nem lesz 1917-ig közös jegybank, és ha a leleplezett kerülő módon nem emelheti föl a magyar kvótát: akkor a vámkiegyezésekből nem lesz semmi! No hála istenek, csak hogy egyszer már az osztráknak is igazat kell adnunk, s bárcsak megfoghatnók Becket a szarvánál fogva. Mert junktim ugyan nem lesz — de ne legyen ám akkor kiegyezés se. Így legalább ha nem leszünk lekötve valami jó szél a jövő esztendőben még meg hozhatja az önnálló vámterületet!

Az ujvidéki közkórház építkezése.

— Több cikk. —

III.

Az egész terület és minden pavillon vízvezetékkel, csatornázással és központi fűtéssel van ellátva. — A vízvezeték alapul vétetett 200 ember, amelyre naponként és fejenként 200 liter lett számítva. — A belgyógyászati pavillon padlásán két egyenként 8000 liter űrtartalmu viztartány vétetett fel, melyekbe a fürdő-épületnél levő kétlóerejű szivattyú átlag napi 3 órai munkával a vizet szivattyuzva, a reservoirt megtölti — Így a kórház számára sem kútról, sem szivattyuról gondoskodni nem kell. — A két tartány levezető csöveinek összekapcsolásából indul ki a főcsőhálózat, mely az egyes pavillonokat vízzel ellátja van hivatva. — A tartányok elrendezése, valamint a levezető csöveknek kapcsolása olyformán tervezetett, hogy tisztogatás vagy esetleges javítás esetén egy-egy tartány a felső hálózatból kikapcsolható legyen annélkül, hogy a rendes üzem a legcsekélyebb megszakítást szenvedné. — Eppogy lehet minden egyes pavillont, valamint a felszálló vezetékeket külön-külön elzárni. — Azonkívül minden egyes fürdő, closet és mosdó külön-külön elzárható.

A csatornázás kérdését addig is míg a város csatornázása el nem készül, a gőzfürdővel kapcsolatosan oldjuk meg. — Ennél fogva a kórház-csatorna szennyje a tervezett

a penészes, szeplős, vöröshaju ifjut. Hajh! van-e asszony, nemlátó és rossz izlésű, aki ennek ajándékozna egy harisnyakötőt?

6.

László bü-zke volt, de jószívű, ugyanazért nem szakított meg Simonnal minden összeköttetést. Sőt barátkozott vele s társul szegődött hozzá egy nagy lumpolásban, egy vágyakkal sorvasztó, forró éjszakán. Ekkor már tizenkét napja volt az övé a gyönyörű, lenge, hangulatos harisnyakötő.

Lumpoltak, ittak, becsiptek, sirtak, rosszul lettek, megvirradtak. S kábultan zugott, fájt fejük, az álmatlan koponya. Ekkor tanácsolta Simon a szőke haju penészember: — Menjünk a gőzfürdőbe.

7.

Mentek. Egy üres kabinban hozzá fogtak a vetkezéshez. És amint ott álltak egymással szemben félig öltözötten, félig vetkezetten, Lászlóval egyszerre újra forogni kezdett az egész világ. Mert ime a szőkehaju, penészember egyik pipaszárlában kacéran, szemtelenül ott pihent az a bizonyos másik lenge, finom és költői harisnya kötő!

utig vezetetik, ott betorkolása lesz egy közös városi csatornába. — E városi csatorna ideiglenesen a teleptől távolabb levő kettős pecegödörbe fog vezetetni; az általános csatornázás elkészítése után pedig ezen csatorna is az egész hálózatba fog bekapcsolatni.

Az egyes pavillonokban létesítendő vízszintes, valamint függélyes szennyvízelvezetések erős ólom, részint öntött vas angol lefolyócsőből, a pincéken lévő elvezető csőhálózat kizárólag erős öntött vas drainage csőből, az épületeken kívül fektetendő csatornázás kívül-belül simított legjobb minőségű portlandcement betoncsőből kerül kivitelre.

Minden egyes függélyes elvezető vezeték a tetőzeten keresztül vezetetik, szellőzőcsővel, fedlemezzel és esősisakkal lesz ellátva.

A kellő számban felvett esővíz-elvezetések a főcsatorna hálózataiba torkolnak.

A berendezési tárgyak legjobb minőségű anyagból, minden tekintetben kifogástalan kivitelben lettek számításba véve.

A kórház 6 pavillonja részére gőzfűtés berendezés tervezetett, közös magas nyomású gőzkazán teplel.

A kazánok Cornwall rendszerű magasnyomású gőzkazánok, melyek nagyságának megállapításánál a szükséges tartalék figyelembe lett véve. — A rostély-berendezés jó minőségű magyar szénnek megfelelően lett berendezve.

A gőzvezeték könnyen hozzáférhető csatornában vezetetik a kazántól az egyes épületekbe. — A gőz feszültsége az egyes épületekben 0.1 Atm. túlnyomásra megbízható készülékek által csökkenthető, mely készülékek esetleges elromlása ellen, megfelelő segédeszközök szolgálnak. — Az összes épületekről a csapadékvíz a kazánházba visszavezetetik s a kazán táplálására fordítatik. — A fővezetékben több helyen aknák vannak, hogy az abban levő csővezetékek és víztelenítő készülékek ellenőrizhetők legyenek.

Az egyes helyiségek hőmérséklete, — mely még 20° C külső hideg estén is könnyen elérhető — a következő:

A műtő és kötöző terem	25° C
A fürdőszobában	22° C
A closetekben, folyósókban és lépcsőházakban	18° C
A konyhában, edénykamrában és mángolóban	15° C
Az összes többi helyiségekben	20° C

Fűtőtestek gyanánt kizárólag sima, hőálló emillak festéssel bevont radiátorok lesznek használva. — Minden fűtőtest egyenként szabályozható és holländer csavarral a csővezetékhez csatolva, könnyen leszerelhető.

A fővezeték az egyes épületekben a pincékben — ezeknek hiányában pedig padló-csatornába lesz elhelyezve. — Az összes gőzvezetékek, ugy a pincékben, mint pedig a csatornában melegvesztés ellen parafahéjjal és vászonkötéssel burkoltatnak és bevonatnak.

Falattöréseknél a vezeték bádoghüvelybe lesz fektetve és rosettával lesz ellátva.

A sebészeti pavillon pincéjében egy kis kazán lesz felállítva, mely a sterilizáló és vízmelegítő készülékhez szükséges gőzt szolgáltatja. — Ezen kazánhoz csatolhatók a műtőterem fűtőtestei is, hogy hűvösebb időjárás esetén, midőn még az egész fűtőberendezés üzemben nincs, a műtőterem fűthető legyen.

A konyha-berendezés a következő: 1 nagy takaréktűzhely 2 levesfőző üst és 1 vízmelegítő berendezés a mosogató konyha részére.

Hova kerüljön az új szinkör?

Az új muzsahajlék elhelyezésének kérdése közéletünk számottevő tényezőit megszólaltatta és nap-nap után érkeznek levelek, amelyek a felvetett kérdésre érdekesnél-érdekesebb válaszokat hoznak, melyeknek mindegyike más és más szempontból világítja meg a szinkör elhelyezésének kérdését. Mikor a nagyszámban beérkezett válaszok közül még az alábbi leközöljük, — a többiek a közlöttekkel nagyrészt azonosak, — a szinkör elhelyezésére vonatkozó válaszok leközölését egyelőre beszüntetjük, mert meg vagyunk győződve, hogy az illetékes körök már a leközölt válaszokból meg fogják ismerni tudni a közhangulatot, amely-

ből azután maguknak tiszta képet alkothatnak. Örvendünk, hogy a *Határőr* a kérdés felvetésével ezen hazafias, gazdasági, szórakozási, szépirodalmi és városfejlesztési szempontból fontos kérdés felvetésével és a válaszok leközölésével a kérdés tisztázásához hozzájárulhatott és hiszük, hogy városunknak hasznos munkát végeztünk!

Az újabb érkezett válaszok közül a következőt közöljük le:

„Midőn városunk a „Szinkör“ építését elhatározta, a tervezet elkészítésével megbízott műépítész igen helyesen egy „massiv“ épületet javasolt, hogy abban téli előadások tarthatók legyenek. Figyelembe véve fejlődő városunk jövőjét, ezen tervezet el is lett fogadva.

A „Szinkör“ építése immár a megvalósulás stádiumába jutván most ne csak a „helylyel“ törődjünk, hanem igyekezzünk mi is, a „jövőt“ szem előtt tartva, azt a helylyel szoros kapcsolatba hozni.

Mindazt, a mit eddigelé hangsúlyoznak, hogy a szinkör tűzbiztonsági s egyéb szempontokból kifolyólag könnyen hozzáférhető legyen, azt én is szívesen concedálom, de ne feledjük el azt, hogy városunk rohamos fejlődésében egy monumentális épülettel szaporodván, itt is be fog bizonyulni ama régi szokás, hogy a szegény ember nagyon szeret a gazdaghoz simulni, vagyis a szinkör szép épülete köré szívesen sereglené újabb s újabb épület, ha arra a hely s más különös ok is megvolna. A Deák-tér, rozsadomb stb. ehhez sem alkalmas sem lehetőséget nem nyújt.

Ellenben igenis lehetséges volna ez, ha a szinkör a „Futaki-utca s Lövész-utca sarkára“ (szemben a honvéd laktanyával a hol most a Maros-féle vendéglő van) kerülne!

Ezen, főutcában levő sarok, kertekkel körül véve igen tágas s alkalmas s könnyen hozzáférhető. — Városunk „jövője“ pedig ezen hely mellett következő okoknál fogva érvel:

Rövid időn belül közvetlen szomszédságban épül az „artézi gyógyfürdő“. Ezen gyógyfürdő angol park közepette, mielőbb találkozó helye lesz közönségünknek, vagyis a forgalom oda fog gravitálni. Ezen fürdő, melyet mostani primitív állapotában is naponta százak látogatnak különös gyógyhatásánál fogva remélhetőleg világfürdővé fejlődik s kétségtelen, hogy e fürdő egész éven át gyógyulást kereső idegen vendégei, kik épp bajuknál fogva (csusz, reome, közsvény stb.) szívesen szórakoznak, azonban hosszabb utat nem tethetnek, örömmel fogják a szomszédságban levő szinkört mindenkor látogatni.

E fürdő létesülése idegen forgalmunkat emelvén, a vonattal érkező vendégeket a Lövész-utcán át fogja városunkban hozni s miután az idegen fürdővendégek közeli szálloda hiányában magánlakásokra lesznek utalva, a széles s egészséges Lövész-utcaból mielőbb városunk díszére egy új „villaszerű“ negyed fejlődik.

Ha aztán idővel a „villamos“ is a Futaki-, Lövész-, Petőfi- s Fő-utcán át robot, ugy a legszebb „körutat“ nyertük, melyben méltó helyet foglalhatna el a „szinkör“.

Ujviék, 1907. július 26-án.

Kiváló tisztelettel

Berger Arnold,
szesznagykereskedő.

A Brankovits ügy aktáiból.

Egy tanú.

Közli: Iljcs Branko dr., a szerb nemzeti alapok ügyésze.

Ép e napokban jelentkezett Brankovics patriárka ellen egy tanu. Nem szívesen, de mégis! „Szelid nyomással“ ki akartak tőle csikarni egy védőiratot Brankovics patriárka érdekében, azonban ez visszafelé sült el. Alakilag kedvez a patriárkának, tárgyilag — megöli.

A nem rég napvilágott tátott „Brankovics patriárka feledékenységei“ röpiratom első sorozatában egy cikkk is közölve van: Mi okból állította egy katonatiszt, hogy Brankovics patriárka gazember? A tényállás egész röviden előadva a következő:

19
patriárk
meg 30
számár
század
udvart
egy n
Az utó
Branko
ex 189
Mi
kat me
század
nyabb
a patri
kezőleg
get, h
fizessen
Zs
árka e
elutasít
említett
zados a
indigna
den Ké
akarom
gyen)
Az
ezredes
tális cz
En
hatott
kodó o
Karlóc
téve,
amelye
goknál
kat kif
őket,
vagy p
állanak
vetkezt
Br
vics P
Zsivojn
levél t
a tart
egész
Jankov
hogy Z
szerint
„Zászt
Zs
lasz ki
azt a p
riárka
levélb
redesn
kellem
Kijele
hogy r
A „Zas
ismeri.
szához
enkív
dattal
való az
A
bizott-
Nem is
hare.
árka in
dulát v
vics p
nem?
az alá
V
mondja
jogszer
minden
sal sz
jogszer
novics
szautat
kiserle
E
zoképe
A
jelent
szaláz
A nos
entet
nem i
sunkit
bármi

1904. évi január hó 31-én Brankovics patriárka Zsivojnovics Pál százados házat vette meg 3000 forintért az egyházmegyei alapok számára. Maga részére szintén Zsivojnovics századostól ugyanazon a napon vásárolt egy udvart s a hal eladásra egy kis bódét és egy háztelepet, mindössze 2000 forintért. Az utóbbi ingatlanok ma is bevannak kebeleztve Brankovics patriárka nevére 8018. és 8019. ex 1894. szám alatt.

Midőn Brankovics patriárka az ingatlanokat megvette, egy kis cédulát irt Zsivojnovics századosnak. Abban felkéri, valljon be alacsonyabb vételért azon ingatlanokra, amelyeket a patriárka a maga számára vásárolt és ellenkezőleg. Állítólag azért kéri ezt a szívességet, hogy kisebb összegű átviteli illetéket fizessen.

Zsivojnovics százados Brankovics patriárka e kérelmét a legnagyobb felháborodással elutasította. Erre Brankovics patriárka a fentemlített cédulát visszakérte. Zsivojnovics százados a kérelmet nem teljesítette, hanem mély indignációval felkiáltott: „Nein, nein, ich will den Kerl in der Tasche haben.“ (Nem, nem, akarom, hogy a gazember a zsebemben legyen)!

Az akkori Zsivojnovics százados most alezredes. Ő él és vannak mások is, akik e fatális cédulát nézegették.

Ennek a közzététele igen kellemetlenül hatott Brankovics patriárkára. Az ellene tanuskodó okiratok, a melyben Temesvárott vagy Karlócan az egyházi hatóságoknál le vannak téve, eltűnnek. Azon okiratokkal szemben, amelyek a bíróságnál vagy politikai hatóságoknál őriztetnek, tehetetlen, de az élő tanukat kifogás nélkül nem hagyja. Vagy megnyeri őket, vagy úgy tünteti fej, hogy ellenségei vagy pedig egy idegen állam befolyása alatt állanak. Zsivojnovics alezredessel szemben következőképen járt el:

Brankovics patriárka ügyésze Dr. Jankovics Pál ujvidéki ügyvéd egy levéllel fordult Zsivojnovics Pál alezredeshez. A szóban forgó levél tartalmát, nem olvastuk. Azonban annak a tartalma az ezen levélre adott válaszból egész világossan kiderül. Látni való, hogy Dr. Jankovics panaszkodott és nehezelt a miatt, hogy Zsivojnovics alezredes megengedte, miszerint neve a Brankovics elleni hajszába a „Zasztavá“-ban belevonatott.

Zsivojnovics alezredes válaszolt. Ez a válasz kissé késett, de mégis bekövetkezett és azt a patriárka ügyésze „Branik“-ban, a patriárka félhivatalos lapjában közzétette. Ezen levélből kitűnik, miszerint Zsivojnovics alezredesnek sehogy sincsen injjére, hogy egy kellemetlen patriárka-affairbe belevonatott. Kijelenti, hogy senkit sem jogosított fel, hogy nevében a „Zasztavá“-ban felszólaljon. A „Zasztavát“ nem olvassa, szerkesztőjét sem ismeri. Semmi köze a patriárka elleni hajszához. A szóban forgó ügyéről évek óta senkivel nem beszélt. Evvel az utolsó mondatlall megerősíti, jóllehet véletlenül is, hogy való az, a mi a „Zasztavá“-ban közzétetett.

A földolog nem az, vajjon valakit megbízott-e, hogy a dolgot nyilvánosságra hozza. Nem is az, kellemes-e neki a patriárka elleni harc. A földolog az, vajjon Brankovics patriárka intézte-e hozzá a szóban forgó kis cédulát vagy nem és visszautasította-e Brankovics patriárka családi szándékát? Igen vagy nem? Erről egy árva szóval sem tesz említést az alábbi nyilatkozatában.

Van ugyan egy mondat, a melyben azt mondja: hogy azon adásvétel 14 évvel ezelőtt jogszerűen és rendben történt meg és hogy mindenkor kész a bíróság előtt felvilágosítással szolgálni. Ez föltétlenül igaz. Az adásvétel jogszerűen és rendben folyt le, mert Zsivojnovics alezredes legnagyobb indignációval visszautasította a patriárkának minden jogellenes kísérletét.

Egyébként a levél szóról-szóra következőképen hangzik:

A „Zasztavá“-ban f. évi június 20-án megjelent egy Ő szentsége a szerb patriárkát megcáfoló cikk, amely a személyemet is a nyilvános vitába belevonta s legkellemetlenebbül emelte annál is inkább, mert a „Zasztavát“ nem is olvasom, a szerkesztőjét nem ismerem, senkit fel nem hatalmaztam, hogy nevében bármit közzé tegyen, a mi köztem és patriár-

ka Ő szentsége közt ezelőtt 14 évvel az ingatlanok eladására vonatkozik és a mi jog -- és rendszerűen bonyolított le, a miről mindenkor kész vagyok a bíróságnál a felvilágosítással szolgálni.

Végül kijelentem, hogy az egész Ő szentsége ellen indított hajszától távol állok és több év óta ez ügyről senkivel nem beszéltem.

Méltóságomon alólinak tekinteném, ha ezek közül odaadnám magamat, de mindenképen súlyt fektetek arra, hogy barátaimat és ismerőseimet értesítsem, miszerint azon urakkal egy földel alatt nem állok“.

A mikor Brankovics patriárka barátai a közölt levelet elolvasták, azon egyhangú kijelentésnek adtak kifejezést: A patriárkára nézve sokkal jobb lett volna, ha ez a levél soha napvilágra nem lát.

HIREK.

Személyi hírek. Balla Árpád, az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt érdemes elnöke több heti tenger-melléki üdüléséről hazatért. — Ernst József, az ujvidéki izraelita hitközség elnöke megrongált egészségének helyreállítása céljából Marienbadba utazott. — Pfeiffer Ignác, műegyetemi magántanár és Debreceni Jenő gépészmérnök, a debreceni világitási művek igazgatója, vasárnap este Ujvidékre érkeztek és mint városunk szakértői a légszuszgyár üzemét és üzleti könyveit tekintették meg. Szakértői véleményüket írásban fogják beterjeszteni.

A Dobrotvor alapszabályai. Jovánovics A. Milán, a gör. kel. szerb főgimnázium tanára, az ujvidéki Dobrotvor elnöke, az ezévi július hó 4-én tartott Dobrotvor egyleti közgyűlésen ezközölt alapszabálymódosításokat tegnap Ujvidék város tanácsa útján a helyügyminiszterhez jóváhagyás céljából felterjesztette.

Vései Elek gyászja. Vései Elek rendőrkapitányt súlyos csapás érte. Édes atyja vasárnap délután Kaposvárt meghalt. Vései atyja temetésére Kaposvárra utazott.

Egy leány miatt. Ujvidéken a vasárnap éjszakai verekedések, botrányok nélkül nem telhetnek el. Most vasárnapon is a szalonka-utca véres verekedés színhelye volt. Schlemender József kömivesseged a Szalonka-utcában összetalálkozott Korel Ferenc, malommunkással, akivel egy leány miatt összeütközött. A szóharcot a tett követte. Korel köveket szedett fel és azokat csapdosta Schlemenderhez. A legnagyobb kő úgy fejen találta a szerencsétlen Schlemendert, hogy nyomban összerokadt és vér ömlött rajta végig. Stefánovits Zsarkó, rendőrkapitány és Wagner Károly dr. orvos a sebesültet a helyszínen gondozás alá vettek, akiről az orvos életveszélyesek, de azért súlyosak és felépülése több hetet fog igénybe venni. Korel kihallgatása után szabadonbocsátották és ellene az eljárást megindították.

Arad a Duna. Tegnap a Duna vize már 4 méter 80 centiméter magasságot ért el, ma azonban 3 centiméterrel apadt.

Monitorok javításban. A haditengerészet kötelékébe tartozó „Szamos“ és „Körös“ Dunajáró monitorok és egy benzines cirkálóhajó szerdán este Kamenicán kikötöttek. A monitorokat Kamenicán átfestik és rajtuk némi külső javítást eszközölnék, melynek elvégzése után a monitorok és a cirkálóhajó Zimonyba mennek, hol a „Maros“ és a „Leitha“ monitorok már horgonyoznak. A monitorok onnan az Aldunára mennek, hol egy nagyobb szabású gyakorlaton vesznek részt.

Röpirát a patriárkáról. Brankovics György karlócai érsekpatriárka viselt dolgairól egy egész kis irodalom keletkezett, melynek mind-egyike az ősz egyházfejedelemről cífrábnál-cífrább dolgokat mond el. Ilijcs Branko dr. ujvidéki ügyvéd, a gör. keleti szerb nemzeti és egyházi alapok ügyésze „Brankovics patriárka feledékenységéi“ címmel most újabb röpiratsorozatban sorolja fel a patriárkának a legújabb időkig ismeretlen visszaéléseit, melyeket különben a Határőr ezévi június 19. és 21-iki számában „Brankovics patriárka borderója“ címmel már szellőztetett. Ilijcs dr. röpiratának ez a most megjelent füzete a második sorozatot képezi, melyet még hét sorozat fog követni és kilenc füzetben fér alig el az a botránykronika, amely a patriárka

nevéhez fűződik. Érdekes, hogy Ilijcs Branko dr. röpiratait magyar, német, szerb, horvát, francia és angol nyelven jelentette meg és amiként a magyar röpirat 1—1 példányát a kabinetirodának, minden kir. hercegnek, zászlósúrunk, főrendnek, országgyűlési képviselőnek, minden lapnak megküldötte, azoképen a külföld minden számottevő tényezője megkapja Brankovics patriárka legujabb erkölcsi bizonyítványát.

Az új dandárparancsnok. Amint feltétlenül hiteles katonai forráshól értesülünk, a hadosztályparancsnokká előléptetett Boroevics Szvetozár, vezérőrnagy helyére, a pétervárad 14-ik cs. és kir. dandár parancsnokává a löcsei 85-ik cs. és kir. gy. e. parancsnoka ns. morthali Schneller Frigyes ezredest nevezik ki.

A milliós kölcsön. A Weni k. k. privilegierter österreichische Allgemeine Boden-Credit-Anstalt e hó 26-án tartott igazgatói ülésén, — amint azt egy távirat jelenti, — Ujvidék város által igénybe venni szándékolt 1 millió koronás kölcsönt engedélyezte. A miniszteri jóváhagyás után a kölcsön nyomban folyósítva lesz.

A Vásár-utcából. A vásár-utcai polgárok egy küldöttsége járt szerkesztőségünkben és kérte a vásár-utcában uralkodó állapotok szellőztetését. Személyes meggyőződést szereztünk afelől, hogy a vásár-utca kövezését három munkás végzi és igazoltnak láttuk az ottlakók azon panaszát, hogy amióta az utcát kövezik, ott a közlekedés teljesen szünetelni kénytelen. Három munkás nem végezheti el a hosszú utca kikövezését és így természetes, hogy ott hetekig lehetetlen állapotok uralkodnak. Felkérjük városunk mérnöki hivatalát, hogy a vásár-utca kikövezéséhez nagyobb munkaerőt adjon, nehogy az ottlakók hosszú ideig a jelenlegihez hasonló állapotokat legyennek kénytelenek tűrni. — A vásár-utca lakói az is elpanaszolták, hogy a honvédelkanya vásár-utcai részén őrt álló katonák senkit a vásár-utca laktanya felőli oldalára nem engednek. Az utcát kövezik, a lakók kénytelenek a köhalmazakon át gázolni, mert a laktanya mellett elmenni tiltja a reglement. Jó volna, ha hatóságaink ennek a már sok kellemetlenséget okozott abuzusnak végét vetnének. Álljon a katona őrt a kaszányán belül, de semmiképen ne foglaljon le egy utcarészt, melyen este 9 órán túl még az ott lakók sem járhatnak. Hisszük, hogy a vásár-utcai lakók ezen felszólalásának foganatja lesz.

Az Ipariskola köréből. Az ujvidéki iparitanoda a városnak jelentést tett, hogy az iparostanonc iskola felügyelő bizottságának 3 évre szolt mandatumata letelt. A városi tanács a felügyelőbizottság ujjaalakítása ügyében a szükséges intézkedéseket megtéti.

A kamenicai szigetről. Karácsonyi Kamilló gróf. a kamenicai Dunasziget tulajdonosa arról értesítette a várost, hogy a szigetre szoló a vízvezeték részére engedélyett próba-furási engedély ideje lejárt. A városi tanács az engedély meghosszabbítását fogja kérni.

Változások a hadapródiskolában. A cs. és kir. hadsereg rendeleti közlönye a kamenicai hadapródiskolában teméntelen változást eszközölt. Grevar Péter őrnagy iskolaparancsnokot az 53. ezred rendes állományába helyezték át. Iskolaparancsnokká Rostock Róbert. 83-ik gy. e. századost neveztek ki, akit őrnaggyá léptettek elő. Bukvics Zdenko századost a hadapródiskolából a 36-ik ezredhez. Opatich Bazil századost a 18-ik ezredhez, Blazsetics Fülöp főhadnagy, hadsegédet a 86-ik ezredhez, Mandics Dávid főhadnagyot a 3-ik ezredhez helyezték át. Mintsek Antal, hittanárt 2. o. tábort pappá léptették elő és a budapesti katonai lelkészi hivatalhoz helyezték át, ahonnan Lovrics Bruno hittanárt a kamenicai hadapródiskolához helyezték át. — A nagyarányú változások alkalmából a távozó tisztek tiszteletére bucsuestély volt.

Katonai előléptetések. List Emil, ezredest, az ujvidéki 6-ik cs. és kir. gy. e. parancsnokát a 29. dandár parancsnokává neveztek ki, helyébe a 6-ik gy. e. ezredparancsnokává

Zucculin Henriket, a 43-ik gy. e. ezredes, zászlóaljparancsnokot nevezték ki. **Wallis Olivier gróf Carigmhauni báró**, őrnagyot a pétervárad 70-ik gy. e. I. zászlóaljának parancsnokát a brünni 8-ik ezredhez alezredesnek nevezték ki. Helyébe a pétervárad 70-ik gy. e.-hez **Andrián Félix** alezredes, a 9-ik gy. e.-től, aki legutóbb a königsfeldi hadapródiskola parancsnoka volt, helyeztetett át. Utóbbi ez alkalomból a Ferenc-József rendet kapta.

A Határőr panaszkönyve. A következő panaszos sorok közzétételére lettünk felkérve: „Tekintetes szerkesztő úr! Felhívom az illetékes hatóságok figyelmét a helybeli szénapiacra, hol a legcsunyább visszaélések történnek. Az eladók egyenesen becsapják a vevőket. A széna- és szalmaszekerek rosszul és csalásra szánt módon vannak megrakva. Ha a vevő a kocsi saroglyájába nyúl, hogy megvizsgálja a kocsi rakományát, akkor az eladó kényszeríti a vevőt a széna vagy szalma megvételére. A kocsi látszólag magasan vannak megrakva, de valóságban egy jó szalmaszékba valónál több alig van a kocsin. A kocsi oldalai a közepig vannak emelve és azt szalmával tömik ki, felül pedig szénát tesznek. A vevő erről csak akkor győződhetik meg, ha az eladó már lerakta az árut. Ha pedig a megvételnél nézi meg a vevő, akkor durván rátámadnak és a kocsi szalma vagy széna megvételére kényszerítik. Egy szénavevő.”

Utca kövezés. A külső Alkotmány, a Vitkovits, a Hadzsits-Czvetics, és a Rákóczy-utca lakói nevében **Weitmann Frigyes** és tsai kérvényt adtak be a városhoz, amelyben kérelmezik, hogy a város az ő területekre a házaik előtt levő gyalogjárót aszfalttal burkoltsa, amelynek kiadásait 10 év alatt 20 félévi részletben 5%-os kamattal törleszteniék. Sürgős kérelmüket azzal indokolják, hogy a városnak a Magyar Aszfalt Részvénytársasággal még ezévből szerződése van, melynek megállapított árai mellett kívánják a gyalogjárót burkoltatni. Ugyanis feltehető, hogy jövő évtől fogva az aszfaltburkolat ára is megdrágul.

Hazai ipar fejlesztése. **Kossuth Ferenc**, kereskedelmi miniszter, Ujvidék városához leküldötte a hazai ipar fejlesztéséről szóló 1907. évi III. t.-c. I. és II-ik fejezetének végrehajtása tárgyában kiadott utasításokat, magával a törvénynyel együtt.

Borítal adó. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság az állami borítal-adó egyezkedési tárgyalását szerdára e hó 31-ére tűzte ki, amelyhez az érdekeltek a saját kebelükből választott két megbízottat küldhetnek.

LEGUJABB.

Brankovics patriárka halála.

— Saját tudósítónktól. —

Brankovics György, karlócai érsek-patriárka kedd délben két napi betegség után meghalt. Karlócán elterjedt hírek szerint **Brankovics** megmérgezte magát. Valamennyi püspök, rokon Karlócán időzik. A kongressusi választmány holnap ül össze.

Politikai főmunkatárs: **Kalmár Antal dr.**

Feladás szerkesztő: **Mayer József.**

Társzerkesztő: **Medvetzky Imre dr.**

4563. szám.

1907. tkv.

Árverési hirdetmény.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság **Weiser Benó** ujvidéki lakos végrehajtónak **Bozsín Száva** ujvidéki lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverést 49 kor. tőkekövetelés ennek 1906. évi június hó 12-től járó 5% kamatai 32 kor. 20 fillér perbeli és végrehajtási már megállapított val-

mint jelenlegi 15 kor. 30 fill. és a még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 144. §-a értelmében az ujvidéki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság területén levő az ujvidéki 2699. számú betétben A. I. 1-2 a. foglalt 3217 hrszu 139 négyszögöles kertre az Orosz-utcában és 3217 hrszamu 33. ö. i. számú 81 négyszögöles területen épült házra az Orosz-utcában mely **Bozsín Száva** tulajdonán van felvéve 1180 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeli.

Ezen árverés megtartására **határidőül 1907. évi augusztus hó 17-ik napjának d. u. 3 órája a kir. törvényszék árverési termébe tűzi k.**

ÁRVERÉSI FELTÉTELEK:

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.
2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10%-át vagyis 118 kor. készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügymin. rend. 7 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Ujvidéken a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1907. évi június hó 5.

Saághy,
kir. törvényszéki bíró.

5629. szám.

1907. tkv.

Árverési hirdetmény.

A titeli királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Léderer Jenő** bejegyzett kereskedő ujvidéki lakos végrehajtónak — özvegy Szkandarszki Milosné született Palancsevics Milica szablyai lakos végrehajtást szenvedett ellen 660 korona tőke és járulékaik iránt folytatott végrehajtási ügyében az ujvidéki királyi törvényszék, s a titeli királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság területén a szablyai 1512 számú telekkönyvi betétben özvegy Szkandarszki Milosné született Palancsevics Milica és kiskoru Szkandarszki Novák nevében felvet az A. I. 4. sor 6554. hrsz. 1 hold 947 négyszögöl Martince dülöbéli szántó az 1881. évi LX. t.-c. 156. §-ának alatt pontja alapján egészen 371 korona, — a szablyai 2702 számú telekkönyvi betétben Szkandarszki Milosné született Palancsevics Milica nevében felvett az A. I. 1. sor 3147. hrszamu 2 hold 1053 négyszögöl Vraçsara dülöbéli szántó 467 korona és az A. I. 2. sor 3148. hrszamu 390 négyszögöl Vraçsara dülöbéli rét 42 korona becsáron nyilvános árverés útján el fog adatni.

Határnapul az 1907. évi augusztus hó 12. napjának délutáni 3 órája Szablya község házhoz műzetik, oly hozzáadással, hogy az ingatlan ezen határnapon a becsáron alól is el fog adatni.

Kikiáltási ár a fenti becsár a melyek 10% venni szándékozók készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi 3333. számú igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

A vevő köteles az árverési vételárat 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt 30 nap alatt a másodikat 45 nap alatt és a harmadikat 60 nap alatt az árverés jogerejétől számítva és pedig mindig az árverés napjától számított 5%-os kamatokkal együtt a titeli királyi adóhivatal, mint bírósági letétpénztárnál lefizetni.

Kelt Titelen, 1907. évi május hó 6.

A királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál.

Dr. Petrovics,
kir. albíró.

Nyomatott Hirschenhauser Benó könyvnyomdájában Ujvidéken.

Értesítés.

Melylyel az alulírott ügynökség közhírré teszi, hogy a Vukovár és Ujvidék között közlekedő **helyi személyhajó** f. évi augusztus hó 5-én — **Havas-Bolgodasszony napján**, dacára hogy e napon a menetrend szerint hajójárat nem volna — kivételesen, a rendes menetrendszerű időben fog közlekedni.

Ujvidéken 1907 július 29-én.

A Duna-gőzhajózási társulat
ügynöksége.

Társalkodónő

kerestetik idősebb hölgyhöz, német nyelv kívántatik, ki franciául is beszél előnyben részesül. Ugyanott 18 darab I. rendű tölgyfából készült kád és 2 hordó 1500 literes olesón eladó.

Vermes Mór,

41. 1-6.

Kenyér-utca 36.

Szálloda-megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy **folyó hó 31-én a Futaki-utca 26. szám** alatt egy legmodernebb és minden igényeket kielégítő **szállodát** nyitok, melyet

„Royal Szálloda“

cimmal fogok vezetni. A kávéházi helyiségekben naponta cigányzene lesz, **s jó konyhám és kltünő italaim** által szándékozom b. vendégeim teljes elismerését kiérdemelni.

A vendégiszobák elegánsan és tisztán vannak berendezve, szolid és pontos kiszolgálásért garanciát nyujt a tulajdonos:

40. 1-1.

Hahn Sándor.

Répa-Mag

óvári, obendorfi kékendorgjavított óriás Duppani zab. Dollár zab, Székely és kora amerikai lófogú tengerik Karós és törpe babok. Gyorsfejlődési Poland china **Magyar-bikák** kan-malacok, Pekingi gácsérok. Lámpanélküli költőgépek Pekingi kacsa-, emdei lud-, fehér és fekete Orpington toljasokra előjegyzéseket elfogad

gróf TELEKI ÁRVÉD

drassól uradalmi intézősége. u. p. **Koncza.**

Eladó berendezés

Márvány asztalok, plüché-padok, légszesz-lusterek, jégsekreány, kávéház, cukrászda vagy fodrásztűzlet részére **azonnal eladó.**

Hahn Sándor,

36. 10-5.

Futaki-u. 13.

28 év óta fennálló

vendéglő házzal

belvárosban tulajdonos betegsége miatt eladó. **Vendéglő főtérén** 150 hektó bor-, és ugyanannyi sörfogyasztással 400 frt. házbér mellett 700 frtért eladó, vagy csaplárosnak átadó. Vevőnek szerbtül kell tudni. **Kávéház** megyeszékhelyen 4 ezer forintért, egy másik 8 ezer forintért eladó. Felvilágosítást válaszbélyeg ellenében ad,

Hochfellner Géza,

pincérügnök Baja.

1-1.